

Tentamen i Livförsäkringsmatematik I

25 oktober 2019 kl. 9–14

Lärare: Gunnar Andersson, gunnar.andersson@ActStrats.com, tel: 0709 390 350.

Tillåtna hjälpmedel: Inga.

Återlämning: Fredagen den 8 november 2019 kl 10.00 - 10.30, sal 321, Matematisk statistik.

Varje korrekt löst uppgift ger 10 poäng. Gränsen för godkänt är preliminärt 25 poäng av 50 möjliga poäng. Resonemang skall vara klara och tydliga.

Uppgift 1

Betrakta n_x individer i åldern x där $D(x, x + 1)$ är antalet individer som avlider i åldern x under ett observationsår.

a) Ange lämplig statistisk fördelning för den stokastiska variabeln $D(x, x + 1)$ samt ange de förutsättningar som i så fall bör gälla för att fördelningen ska vara lämplig att modellera livslängden med.

(2 p)

b) Ange en lämplig skattning för den ettåriga dödsrisken.

(2 p)

c) Låt $x = 50$, $n_x = 10\,000$ och $D(x, x + 1) = 16$. Ange ett 95%-igt ungefärligt konfidensintervall för den ettåriga dödsrisken. Konfidensintervallet behöver inte beräknas numeriskt.

(6 p)

Uppgift 2

En *uppskjuten temporär livränta* definieras av att det från försäkringen betalas ut L kronor per år med början efter k år så länge den försäkrade lever, dock längst i s år. Antag vidare att den försäkrade är x år gammal vid försäkringens tecknande.

Härled Thieles differentialekvation för denna försäkring. Premien P betalas som en årspremie i n år, $n \leq k$. Utgå från $A(t)$ och $B(t)$, det vill säga kapitalvärdena av *försäkringsgivarens* respektive *försäkringstagarens* framtida förpliktelser. Dessa behöver inte härledas.

(10 p)

Uppgift 3

Låt $l(x)$, $x \geq 0$, vara överlevelsefunktionen samt q_x vara den ettåriga dödsrisken för en x -årig individ. Bevisa att

$$l(x) = \prod_{i=0}^{x-1} (1 - q_i), \quad x = 1, 2, \dots,$$

där $l(0) = 1$. Alla antaganden och teknik som används i beviset skall nogga anges.

(10 p)

Uppgift 4

Låt

$$\mu_x = \beta \cdot x, \quad x \geq 0.$$

vara ett exempel på en dödlighetsintensitet ($\beta > 0$), som i och för sig inte är riktigt realistisk för biologiska system.

a) Bestäm överlevelsefunktionen $l(x), x \geq 0$, hörande till ovan angivna dödlighetsintensitet.

(5 p)

b) Visa att $f_x(t) \rightarrow 0$, då $t \rightarrow \infty, x \geq 0$.

(5 p)

Uppgift 5

Joker är 70 år gammal och är gift med Fortuna, som är 69 år gammal. Joker vänder sig till ett livförsäkringsföretag och begär en offert på följande försäkring:

Om Fortuna avlider inom 5 år från tecknandet av försäkringen, ska det till Joker betalas ut 100 000 kronor som Joker då avser att spendera till en jordenrundresa. Om Fortuna överlever de fem första 5 åren ska till Joker utbetalas 5 000 kronor, som Joker avser att använda till ett rejält krogbesök. Utbetalning av beloppen ovan förutsätter att Joker lever vid respektive utbetalningstidpunkt.

Ange formeln för försäkringens engångspremie.

(10 p)